

คำสั่งของ นายอุมพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๕/๒๕๔๘

วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ขอให้ยุบพรรคธรรมรัฐ

ด้วยนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ อ้างว่าได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรครัฐธรรมรัฐเป็นพรรคการเมือง ตั้งแต่วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๔๒ ต่อมาพรรครัฐธรรมรัฐ ได้มีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรครัฐธรรมรัฐ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๒๕๙/๕๒ หมู่ที่ ๕ ถนนนครศรีธรรมราช - ร่อนพินุลย์ ตำบลหินตก อำเภอร่อนพินุลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับรองการจัดตั้งสาขาพรรครัฐธรรมรัฐ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๓ หลังจากนั้นพรรครัฐธรรมรัฐ ได้รายงานการดำเนินกิจการดังนี้

๑. เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๓ พรรครัฐธรรมรัฐ ได้มีหนังสือแจ้งนายทะเบียนพรรครการเมืองเรื่อง ขอส่งสมาชิกพรรค จำนวน ๕,๕๘๕ คน แต่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบเอกสารประกอบหนังสือขอส่งสมาชิกพรรค ซึ่งได้แก่ทะเบียนสมาชิกพรรครการเมือง (แบบ ท.พ. ๔) และ ปรากฏว่ามีรายชื่อสมาชิกเพียง ๒,๘๑๐ คน

๒. เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๓ พรรครัฐธรรมรัฐ มีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรครัฐ รวม ๔ สาขา มีคณะกรรมการสาขาพรรครัฐ จำนวน ๑๕ คน ได้แก่

๒.๑ สาขาลำดับที่ ๑ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๖๐/๑๗ ถนนสันคงอช้าง ตำบลรอบเวียง อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

๒.๒ สาขาลำดับที่ ๓ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๙๙/๙ หมู่ที่ ๓ แขวงบางแคน เขตบางแคน กรุงเทพมหานคร

๒.๓ สาขาลำดับที่ ๔ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๘๐๖ ถนนชัยภูมิ - ชุมแพ ตำบลช่องสามหมอก อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ

๒.๔ สาขาลำดับที่ ๕ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๒๒/๑ ถนนพิทักษ์ประชา ตำบลเขาสวนกวาง อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น

๓. เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๔๓ พรรครัฐธรรมรัฐ ได้ซึ่งแจงเพิ่มเติมถึงการดำเนินการและจัดตั้งจำนวนสมาชิกตามแบบ ท.พ. ๔ เพิ่มเติมอีก ๒๙๐ คน รวมเป็น ๓,๐๕๐ คน ซึ่งยังขาดจำนวนตามที่แจ้งไว้อีก ๒,๕๓๕ คน ในจำนวนนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการกรอกรายละเอียดจากใบสมัครลงในแบบ ท.พ. ๔

๔. เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๙ พระครรภ์รัฐ ได้จัดส่งทะเบียนสมาชิกพระครุเมือง (แบบ ท.พ. ๔) เพิ่มเติมอีกจำนวน ๒,๕๕๕ คน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น ๕,๖๕๕ คน

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครุเมือง พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๒๕ กำหนดให้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่นายทะเบียนพระครุเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้ง พระครรภ์รัฐต้องดำเนินการให้มีสมาชิก ตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไปและมีสาขาวรรคอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ซึ่งจะครบกำหนดภายในวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๔๙ แต่เนื่องจากเป็นวันอาทิตย์เป็นวันหยุดราชการ จึงครบกำหนดในวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๙ ซึ่งเป็นวันเปิดทำการถัดไปวันแรกที่พระครรภ์รัฐต้องดำเนินการให้มีสมาชิกและสาขาวรรคตามที่กฎหมายกำหนด ข้อเท็จจริงปรากฏว่าเมื่อครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ดังกล่าวข้างต้น พระครรภ์รัฐได้ส่งหนังสือแจ้งจำนวนสมาชิก ๕,๖๕๕ คน ให้นายทะเบียนพระครุเมืองทราบ แต่จากการตรวจสอบพบว่ามีรายชื่อสมาชิกเพียง ๒,๘๐๐ คน ต่ำกว่าหน้าปรับ พระครรภ์รัฐได้ชี้แจงต่อนายทะเบียนพระครุเมือง และขอส่งรายชื่อสมาชิกในวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๙ จำนวน ๕,๖๕๕ คน ประกอบกับการจัดตั้งสาขาวรรคอีก ๔ สาขา ยังไม่เป็นไปตามข้อบังคับพระครรภ์รัฐ นายทะเบียนพระครุเมืองจึงไม่รับรองการจัดตั้งสาขาวรรค ทำให้การดำเนินการของพระครรภ์รัฐไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๕ ซึ่งเป็นเหตุให้ต้องยุบพระครุเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครุเมือง พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพระครรภ์รัฐตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

พระครรภ์รัฐได้รับสำเนาคำร้องแล้วไม่คัดค้าน

ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่า พระครรภ์รัฐไม่สามารถดำเนินการจัดตั้งสาขาวรรคภายในระยะเวลา ตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครุเมือง พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๒๕ กำหนดไว้ ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง ดังนั้น นายทะเบียนพระครุเมืองจึงมีอำนาจร้องขอต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้มีคำสั่งยุบพระครรภ์รัฐโดยชอบ

อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครุเมือง พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๖๕ วรรคสอง จึงมีคำสั่งให้ยุบพระครรภ์รัฐ แจ้งคำสั่งให้นายทะเบียนทราบเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา

นายจุนพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ